

MICHAEL ISIKOFF
DAVID CORN

RULETA RUSEASCĂ

POVESTEA SECRETĂ A RĂZBOIULUI LUI
PUTIN CONTRA AMERICII ȘI PENTRU
ALEGEREA LUI DONALD TRUMP

CUPRINS

Notă.	9
Introducere. „Este un șantaj.“	11
1. „Domnul Putin ar dori să-l întâlnească pe domnul Trump.“	15
2. „Nu ne-am dat seama că asta l-ar enerva pe Putin într-o asemenea măsură.“	38
3. „Ne aflăm aici pentru că ne-a trimis Clinton un sms?“	58
4. „Nu mă cunoașteți, dar eu lucrez la o fermă de trolci.“	74
5. „Aceasta este noua versiune a afacerii Watergate.“	92
6. „Felix Sater, da, trebuie să mă mai gândesc la asta.“	111
7. „A fost o marionetă a rușilor timp de cincisprezece ani.“ . . .	132
8. „Cum naiba a mai ajuns și el pe listă?“	147
9. „Dacă e așa cum spui, îmi place.“	165
10. „Va fi un an important pentru WikiLeaks.“	177
11. „Trebuie să raportezi asta la cartierul general.“	192
12. „Cât despre amendamentul cu privire la Ucraina, excelentă treabă.“	210

13. „Mai lipsește să-mi pună poloniu în ceai.“	229
14. „Ni s-a spus să renunțăm.“	245
15. „El m-a scos țap ispășitor.“	265
16. „Chiar mai contează cine a sustras aceste date?“	284
17. „Ar putea fi foarte bine cineva care stă în pat și cântărește 180 de kilograme, OK?“	296
18. „Doar oficialii superiori ai Rusiei ar fi putut autoriza aceste activități.“	317
19. „Am fost făcuți praf.“	330
20. „Aceasta este adevărata resetare a lumii occidentale.“	344
21. „Aveam un sentiment copleșitor, de sfârșeală... Părea un sezon al serialului <i>Homeland</i> .“	366
Postfață. „Te rog, Dumnezeuule, nu poți opri toate astea?“	389
Mulțumiri	403
Indice	408

NOTĂ

Este o adevărată provocare să scrii o carte despre un scandal care încă nu s-a încheiat – din moment ce povestea și anchetele continuă să se desfășoare, cu noi dezvăluiri, posibile citații și incriminări. Multe dintre sursele noastre rămân implicate în această controversă și, în consecință, au ezitat să vorbească deschis. Cu toate acestea, ele au fost dispuse să ne furnizeze informații de background importante și esențiale, ceea ce înseamnă că noi puteam folosi materialul fără să le menționăm numele. Citatele atribuite personajelor din această carte se bazează pe interviuri atât cu aceste persoane, cât și cu acelea care aveau cunoștință de respectivele declarații.

Pentru această carte am intervievat peste o sută de oficiali ai administrației Obama, oficiali ai administrației Trump, foști și actuali membri ai comunității de informații din Statele Unite, jucători-cheie ai campaniilor lui Trump și Clinton, parteneri de afaceri ai lui Trump, experți în securitate cibernetică și mulți alții. Am înaintat Casei Albe o lungă listă de întrebări cu privire la acțiunile lui Donald Trump ca om de afaceri, candidat și președinte. La cele mai multe dintre acestea, Casa Albă nu a dat niciun răspuns. În puținele cazuri în care Casa Albă a răspuns, am menționat acest lucru în text.

În timpul alegerilor din 2016, multe elemente ale scandalului Trump-Rusia nu au fost relatate de către presă. De atunci, mai multe instituții media au făcut eforturi impresionante pentru a

mult mai amplă de după Războiul Rece dintre Statele Unite și Rusia, un conflict pe care Moscova l-a mutat în 2016 în spațiul cibernetic pentru a obține un avantaj strategic.

Cu un Trump incapabil să accepte, sau pur și simplu refuzând să înțeleagă războiul lui Putin împotriva democrației americane, a devenit responsabilitatea anchetatorilor guvernamentali și a reporterilor să pună cap la cap povestea completă – un efort care ar putea necesita ani întregi până la finalizare. Această carte este un prim pas către atingerea acestui obiectiv. Indiferent cum a privit Trump acest scandal, un lucru a fost sigur: pentru a preveni un viitor atac, publicul american și liderii săi trebuiau să înțeleagă și să se confrunte cu ceea ce s-a întâmplat de fapt. O contabilitate minuțioasă era o necesitate națională.

CAPITOLUL 1

„Domnul Putin ar dori să-l întâlnească pe domnul Trump.“

Era târziu în după-amiaza zilei de 9 noiembrie 2013, la Moscova, și Donald Trump era din ce în ce mai îngrijorat.

Aceea era a doua zi de când se afla în capitala rusă, iar impetuosul om de afaceri și star de televiziune trecea furtunos în revistă programul extrem de încărcat pentru promovarea acelei seri extravagante de la Crocus City Hall din Moscova: concursul *Miss Universe*, la care femei din optzeci și șase de țări aveau să fie jurizate în fața telespectatorilor din întreaga lume – o audiență globală estimată la un miliard de oameni.

Trump cumpăraseră cu șaptesprezece ani în urmă compania care organiza acest concurs, în parteneriat cu NBC. Concursul era unul dintre cele mai apreciate bunuri ale sale, aducându-i un profit de milioane de dolari pe an și – lucru la fel de important – șlefuiindu-i imaginea emblematică de faimos playboy internațional. În timp ce se afla în capitala rusă, Trump examina, de asemenea, noi oportunități de afaceri grandioase, după ce petrecuse decenii întregi încercând – dar nereușind – să dezvolte mai multe proiecte de top la Moscova. Membrii personalului de la *Miss Universe* considerau că era un secret știut de toți faptul că adevăratele intenții ale lui Trump

la Moscova nu erau legate de spectacol, ci de dorința lui de a face afaceri acolo.

Și totuși, în după-amiaza aceea, Trump li se părea celor din jurul său preocupat de o singură întrebare: unde era Vladimir Putin?

Încă din momentul în care, cu cinci luni în urmă, Trump anunțase că *Miss Universe* avea să fie organizat în acel an la Moscova, el păruse obsedat de ideea întâlnirii cu președintele rus. „Credeți că Putin va veni la concursul *Miss Universe* din noiembrie de la Moscova – și dacă va fi așa, credeți că va deveni noul meu cel mai bun prieten?” scrisese Trump pe Twitter în iunie.

Odată ajuns la Moscova, Trump a primit un mesaj privat de la Kremlin, din partea oligarhului Aras Agalarov, un apropiat al lui Putin și partener al lui Trump în organizarea evenimentului *Miss Universe*: „Domnul Putin ar dori să-l întâlnească pe domnul Trump”. Acest mesaj l-a entuziasmat pe Trump. Dezvoltatorul american credea că exista o șansă foarte mare ca liderul rus să participe la concurs. Dar în timp ce șederea sa în Rusia se apropia de sfârșit, Trump nu a mai primit nicio veste. Deveni tot mai agitat.

– Vine și Putin? tot întreba el.

Fără vreo veste de la Kremlin, situația începea să arate din ce în ce mai sumbră. Apoi Agalarov a transmis un nou mesaj. Dmitry Peskov, mâna dreaptă a lui Putin și purtătorul său de cuvânt, trebuia să-l sune dintr-un moment în altul. Trump a răsuflat ușurat, mai ales după ce i s-a explicat că puțini oameni erau mai apropiați de Putin decât era Peskov. Dacă cineva ar fi putut facilita o întâlnire cu Putin, acela era Peskov.

– Să primești un telefon de la Peskov e ca și cum ai primi un telefon de la Putin, i-a spus Rob Goldstone, un agent de publicitate de origine britanică, al cărui rol în organizarea acelui concurs de frumusețe la Moscova fusese destul de important.

Dar timpul se scurgea. Show-ul avea să înceapă în scurt timp, iar după difuzarea acestuia, Trump avea să părăsească orașul.

În cele din urmă, telefonul mobil al lui Agalarov a sunat. Era Peskov, iar Agalarov i-a înmănat telefonul nerăbdătorului Trump.

Călătoria lui Trump la Moscova pentru concursul *Miss Universe* a fost un moment crucial. El tânjise ani la rând să înalțe un Trump Tower strălucitor la Moscova.

Datorită acestei vizite, el ar fi putut să se apropie – atât de mult – de îndeplinirea obiectivului său. Trump mai avea foarte puțin până să marcheze orizontul Moscovei cu numele său faimos în toată lumea, consolidându-și statutul de oligarh global.

În timpul șederii sale în Rusia, Trump avea să-și demonstreze afinitatea pentru liderul autoritar al acelei națiuni prin tot felul de postări măgulitoare și slugarnice pe Twitter, precum și prin remarci care făceau parte dintr-un lung șir de comentarii ce sugerau o profundă admirație pentru Putin.

Ciudatele comentarii ale lui Trump la adresa lui Putin – înainte, în timpul și după această călătorie la Moscova – aveau mai târziu să-i pună în dilemă pe oficialii serviciilor de informații ale Statelor Unite, pe membrii Congresului și pe americanii cu diverse orientări politice, ba chiar și pe susținătorii Partidului Republican.

Care putea fi explicația simpatiei fără rezerve manifestate de Trump față de puternicul lider rus? Refuzul său de a admite faptul că tacticile lui Putin erau represive, încercarea de a trece cu vederea abuzurile lui Putin în Ucraina și Siria, felul în care respingea ideea asasinării criticilor lui Putin și faptul că închidea ochii la atacurile cibernetice ale liderului rus și la campaniile de dezinformare ce urmăreau subminarea democrațiilor occidentale?

Scurta călătorie a lui Trump la Moscova conținea indicii despre acest mister. Cele două zile petrecute acolo aveau să devină mai târziu subiectul multor discuții din cauza acuzațiilor că ar fi fost implicat în practici sexuale ciudate în timp ce se afla în Rusia – afirmații care nu fuseseră însă confirmate. Dar această vizită a fost semnificativă pentru că a dezvăluit ceea ce-l motiva cel mai mult pe

Trump: oportunitatea de a-și ridica și mai multe monumente închinat propriiei sale faime și de a face și mai mulți bani. Trump și-a dat seama că nu-și putea realiza niciunul dintre visurile sale în Moscova fără a stabili o legătură cu fostul locotenent-colonel KGB care era acum președintele Rusiei.

Această călătorie în Rusia a însemnat înfiriparea unei strânse prietenii – sau a unei relații mai obscure – care avea să schimbe complet politica Americii și să arunce apoi într-un scandal continuu președinția lui Trump. Și a început în cel mai improbabil mod – ca urmare a strădaniilor unui publicist muzical agitat ce încerca să anime cariera unui cântăreț de muzică pop ce nu avea prea mare succes.

Concursul *Miss Universe* al lui Trump a ajuns la Moscova datorită unui cuplu ciudat: Rob Goldstone și Emin Agalarov.

Goldstone era un petrecăreț îndesat, jovial și sociabil, căruia îi plăcea să posteze fotografii pe Facebook ca să facă haz de el însuși pentru că era ridicol și supraponderal. El scrisese odată un articol pentru *New York Times*, intitulat „Trucuri și încercări de a călători în timp ce ești gras”. Goldstone fusese reporter la un tabloid australian și agent de publicitate pentru turneul *Bad*, al lui Michael Jackson, din 1987. Acum era coadministrator al unei firme de PR și principala sa prioritate era de a deservi nevoile unui cântăreț pop relativ talentat din Azerbaidjan, pe nume Emin Agalarov.

Emin – acesta era numele său de scenă – era tânăr, chipeș și bogat. El își dorea să ajungă un star internațional. Tatăl lui, miliardarul Aras Agalarov, era un dezvoltator imobiliar de succes în Rusia, unde construise complexe comerciale și rezidențiale și care, de asemenea, deținea proprietăți în Statele Unite. După ce-și petrecuse primii ani în Rusia, Emin crescuse în Tenaflly, New Jersey, unde deveni obsedat de Elvis Presley. El îl imita pe regele rock and roll-ului în vestimentație, stil și voce. Ulterior, a studiat managementul afacerilor la Marymount Manhattan College, urmând apoi o dublă carieră,

lucrând în compania tatălui său și încercând, în același timp, să se lanseze ca solist vocal. Emin se căsătorise cu Leyla Aliyeva, fiica președintelui Azerbaidjanului, al cărui regim se confrunta cu repetate acuzații de corupție. După ce se mutase la Baku, capitala țării, Emin se alesese în scurt timp cu o poreclă: „Elvis din Azerbaidjan”.

Emin cultiva imaginea unei vedete pop, prezentând pe Instagram un stil de viață hedonist, postând fotografii de pe plaje celebre, cluburi de noapte și diverse alte destinații exclusiviste. Pălăriile și tricourile sale erau inscripționate cu mesaje de genul: „Dacă ai avut o zi proastă, hai să ne dezbrăcăm”. Dar cariera sa muzicală era într-un moment de cumpănă. Pentru ajutor, el a apelat la Goldstone.

La începutul anului 2013, Goldstone încerca să-l promoveze pe Emin cât mai mult în mass-media, în special în Statele Unite. Un prieten i-a oferit o sugestie: Emin ar fi putut cânta la un concurs *Miss Universe*. Se știa deja că un astfel de eveniment era o bună rampă de lansare pentru tinerele talente. Concursul din 2008 o prezentase pe promițătoarea Lady Gaga. (Trump avea să se fâlească mai târziu – exagerând, ca de obicei – că această apariție a fost momentul cel mai important al carierei celebrei artiste.) În același timp, Goldstone și Emin aveau nevoie de o femeie atrăgătoare care să apară într-un videoclip al celei mai noi piese a lui Emin – și voiau cea mai frumoasă femeie pe care o puteau găsi. Părea evident că trebuiau să ajungă la *Miss Universe*.

Acest aranjament a dus la câteva întâlniri cu Paula Shugart, președinta Organizației *Miss Universe*, care îi raporta direct lui Trump. Ea a acceptat să o pună pe tânăra care fusese încoronată ca *Miss Univers*, Olivia Culpo, la dispoziția lor pentru realizarea videoclipului. (În cadrul Organizației *Miss Universe*, Culpo, care fusese anterior *Miss*, era considerată favorita lui Trump.) Și în decursul mai multor conversații cu Shugart, Goldstone și Emin au discutat și despre locul în care urma să se desfășoare următorul concurs *Miss Universe*. La un moment dat, Emin i-a propus lui Shugart să ia în

considerare ca ediția din 2013 a concursului *Miss Universe* să aibă loc în Azerbaidjan. Însă Shugart nu s-a arătat interesată. La o întâlnire ulterioară, Emin a abordat din nou subiectul.

– De ce să nu aibă loc la Moscova? a sugerat el.

Shugart părea interesată, dar ezita. Organizatorii se gândiseră la Moscova și înainte, dar nu era considerată o locație potrivită, din cauza faptului că se temeau de prea multă birocrație.

– Dar dacă ați avea un partener care deține cea mai mare locație din Moscova? a întrebat Emin. Eu și tatăl meu putem face în așa fel încât să evităm birocrația.

Locația la care se referea Emin era Crocus City Hall, o sală impresionantă, cu o capacitate de peste șapte mii de locuri, construită de tatăl lui. În plus, influentul Aras Agalarov putea să pregătească terenul pentru acest proiect – și să ocolească cunoscutul sistem birocratic atât de complicat de care se ciocneau de fiecare dată cei care intenționau să facă afaceri în Rusia.

De origine azeră, Aras Agalarov era cunoscut sub numele de „Constructorul lui Putin“. El acumulase o avere imobiliară de peste un miliard de dolari furnizând servicii, ca și Trump, celor super-bogați. Unul din proiectele sale a fost un complex rezidențial pentru oligarhii moscoviți, care etala o plajă artificială și o cascadă. Agalarov fusese presat de Putin să construiască masiva infrastructură – săli de conferințe, căi rutiere și locuințe – pentru summitul forumului „Cooperarea Economică Asia-Pacific“ din 2012, de la Vladivostok. El terminase proiectul în timp record. Acea aventură, precum și altele – construcția stadioanelor de fotbal pentru Cupa Mondială din Rusia și a unei autostrăzi în jurul Moscovei – îl ajutaseră pe Agalarov să câștige recunoștința lui Putin. Mai târziu, în 2013, Putin avea să-i prindă o medalie la rever lui Agalarov: „Ordinul de onoare al Federației Ruse“.

Când Shugart i-a expus prima dată lui Trump ideea parteneriatului cu un miliardar rus apropiat lui Putin pentru a aduce concursul *Miss Universe* la Moscova, faimosul dezvoltator s-a arătat

interesat. În sfârșit, găsisese o porțiță pe care putea să intre pe piața rusă. Iar Agalarov a fost de acord să plătească o bună parte din bugetul de 20 de milioane de dolari, estimat pentru organizarea concursului. Trump s-a declarat cu totul în favoarea acestui demers. Un oligarh care avea legături cu Putin avea să-i înlesnească efortul.

Dar acest târg trebuia să-i ofere un avantaj și lui Emin. Concursul *Miss Universe* al lui Trump îi garanta lui Emin posibilitatea de a interpreta două melodii în timpul spectacolului. El urma să fie prezentat la un spectacol televizat publicului din întreaga lume. El și Goldstone credeau că acest lucru l-ar fi putut ajuta să-și îndeplinească visul: să „spargă“ piața muzicii pop americane.

Chiar și înainte de eveniment, Emin avea să fie recompensat. În mai, Culpo și-a făcut apariția în Los Angeles pentru o singură zi de filmare. Emin a fost filmat plimbându-se printr-un oraș pustiu în timpul nopții, în căutarea iubitei – pe acordurile melodiei sale, „Amor“ – în timp ce o femeie captivantă, Culpo, intra și ieșea din raza lanternei pe care o purta el. Câteva săptămâni mai târziu, clipul video era gata. Emin a dat o petrecere cu ocazia lansării acesteia la un club de noapte din Moscova deținut de familia sa. Era o afacere exagerat de costisitoare. Toate celebritățile Rusiei au fost la această petrecere. Shugart și Culpo au zburat până la Moscova pentru a lua parte la eveniment.

În iunie 2013, Trump a sosit la Las Vegas pentru a prezida concursul *Miss USA*, care era deținut de compania *Miss Universe*. Goldstone, Aras Agalarov și Emin erau în oraș pentru acest eveniment. Emin a postat o fotografie cu el însuși în fața hotelului lui Trump, pe bulevardul Las Vegas, îmbrăcat cu un tricou cu inscripția „Trump“ și fălindu-se cu o pălărie pe care scria: „Ești concediat“ – sloganul show-ului de televiziune de mare succes al lui Trump, *The Apprentice* (Ucenicul). Trump trebuia să se întâlnească cu cei doi Agalarov. Când aceștia au ajuns, în sfârșit, în holul hotelului său, Trump l-a arătat cu degetul pe Aras Agalarov și a exclamat:

„Uite cine a venit la mine! Acesta este cel mai bogat om din Rusia!“
(Agalarov nu era cel mai bogat om din Rusia.)

În seara zilei de 15 iunie, cei doi azeri și agentul lor de publicitate britanic au planificat o cină fastuoasă la CUT, un restaurant situat la Palazzo Hotel Casino. Spre surprinderea lor, ei au primit un telefon de la Keith Schiller, șeful serviciului de securitate al lui Trump și omul său de încredere. Acesta i-a informat că șeful lui voia să vină la petrecerea lor. Desigur, i-au spus ei, Trump era invitat.

La cina organizată pentru aproximativ douăzeci de persoane într-o încăpere privată, Emin s-a așezat între Trump și Goldstone. Aras Agalarov stătea la masă în fața lui Trump. Michael Cohen, avocatul personal al lui Trump, care era în același timp și consilierul omului de afaceri, stătea în fața lui Goldstone.

De asemenea, la masă se afla și un asociat neobișnuit al lui Trump: Ike Kaveladze, vicepreședintele filialei americane a Crocus International, o companie deținută de Agalarov. În 2000, un raport al *Government Accountability Office*¹ identifica o firmă condusă de Kaveladze ca fiind responsabilă de deschiderea a peste două mii de conturi bancare la două bănci din SUA în numele brokerilor din Rusia.² Conturile au fost folosite pentru a transfera mai mult de 1,4 miliarde de dolari de la persoane fizice din Rusia și Europa de Est în întreaga lume, într-o operațiune despre care raportul sugera că ar fi avut drept scop „spălarea de bani“. Principalul lui client în acel moment era Crocus International. (Kaveladze susținea că sesizarea GAO ar fi fost „încă o vânatoare de vrăjitoare declanșată împotriva capitalului rusesc din Statele Unite“.)

Trump era fermecător și foarte atent cu noii săi parteneri. El l-a întrebat pe Aras ce fel de avion deținea. Un Gulfstream 550, i-a

¹ Government Accountability Office (GAO) – Curtea de Conturi a Statelor Unite.

² Raportul GAO despre spălarea de bani poate fi găsit la adresa web <https://www.documentcloud.org/documents/3896773-CBO-REPORT-RUSSIANLAUNDERING-2000.html>.

răspuns Aras. Dar miliardarul rus a adăugat rapid că mai comandase și un Gulfstream 650.

– Dacă era vorba de mine, a răspuns Trump, aş fi spus că sunt unul din cei o sută de oameni din lume care au comandat un Gulfstream 650.

Era o mică lecție de autopromovare în stilul caracteristic al lui Trump. Iar Trump, mândru de el însuși, s-a întors spre Goldstone ca să-și sublinieze punctul de vedere:

– Nu există nimeni în lume care să se autopromoveze mai bine decât Donald Trump.

După cină, o parte a grupului s-a îndreptat spre o altă locație pentru a continua petrecerea – un club de noapte deocheat din incinta complexului Palazzo, numit The Act.

La scurt timp după miezul nopții, anturajul a ajuns la club. Grupul îi includea pe Trump, Emin, Goldstone, Culpo și Nana Meriwether, fosta Miss USA. Trump și Culpo au fost fotografiați în hol de către un paparazzo local. Managerii clubului auziseră că era posibil ca Trump să treacă pe acolo în noaptea aceea și aranjaseră să aibă destulă Coca-Cola dietetică pentru cumpătatul Trump. (Proprietarii se întrebaseră, de asemenea, dacă ar fi fost potrivit sau nu să pregătească o reprezentație specială pentru dezvoltator, poate o dominatrix locală, care să-l lege pe scenă sau un pitic travestit în Trump – dar respinseseră această idee.)

Grupul a fost condus spre loja proprietarului, unde Emin avu o întâlnire neobișnuită. Alex Soros, fiul lui George Soros, miliardarul filantrop care finanțase opoziția la Putin, era acolo ca partener al lui Meriwether. Emin a început să vorbească cu Soros și l-a invitat la Moscova.

– Ar trebui să știi, i-a răspuns Soros, că nu sunt un fan al domnului Putin.

Și, a adăugat el, era un mare admirator al lui Mihail Hodorkovski – oligarhul care devenise criticul lui Putin în timp ce-și ispășea

pedeapsa într-o închisoare din Siberia. Emin a răs auzind această remarcă.¹ pentru oameni și cărți

The Act nu era un club de noapte obișnuit. Încă din luna martie, acesta fusese ținta supravegherii sub acoperire a Consiliului de Control al Jocurilor de Noroc din Nevada și a celor care investigau proprietarul clubului – Clubul Palazzo, care era deținut de către megadonatorul Partidului Republican, Sheldon Adelson – după plângerile privind reprezentațiile obscene care aveau loc acolo. La acest club, femeii aproape dezbrăcate simulau acte sexuale de o bestialitate și un sadomasochism grotesc – fapte care, câteva luni mai târziu, l-au determinat pe un judecător de stat al curții din Nevada să emită un ordin care interzicea majoritatea reprezentațiilor „lascive” și „jignitoare” de acolo. Printre reprezentațiile obișnuite ale clubului citate de judecător se număra și cea numită „Fierbinte pentru profesor”, în care așa-zise școlărițe simulau urinarea pe un profesor. Într-o altă reprezentație, două femei mai întâi se dezbrăcau, apoi „o femeie stă deasupra celeilalte și simulează urinarea, în timp ce cealaltă femeie colectează urina în două pahare de vin”. (The Act a fost închis după hotărârea judecătorească. Nu există înregistrări publice despre reprezentațiile care au avut loc în noaptea în care Trump a fost prezent la club.)

În timp ce dansatoarele sumar îmbrăcate ale clubului The Act se învârtteau în fața lor la acea oră târzie a nopții, Emin, Goldstone, Culpo și restul au toastat pentru ziua de naștere a lui Trump. (Acesta împlinise șazece și șapte de ani cu o zi în urmă.) Trump și-a concentrat toată atenția asupra lui Emin și a viitorului lor parteneriat. „Când vrei să faci afaceri în Rusia, este foarte greu să găsești oameni în care poți avea încredere”, i-a zis el tânărului cântăreț pop, conform celor spuse de Goldstone. „Vom avea o relație minunată”.¹

¹ Pentru descrierea prestației de la clubul The Act, a se vedea *VV Level 178 Club, LLC v. The Shoppes at the Palazzo, LLC*, Case No. A-13-680945-B, „Amended Findings of Fact, Conclusions of Law and Order Granting Defendants’ Joint Motion For Preliminary Injunction”, 30 octombrie 2013.

În noaptea următoare, spre sfârșitul show-ului televizat *Miss SUA*, Trump și-a făcut intrarea în scenă pentru a anunța că următorul concurs *Miss Universe* urma să aibă loc în luna noiembrie în Rusia. În fața audienței, cei doi Agalarov și Trump au semnat contractul pentru eveniment. Trump a declarat: „Acesta va fi unul dintre cele mai fastuoase și grandioase evenimente *Miss Universe* care au avut loc vreodată”.

Ceva mai devreme în seara aceea, în timp ce erau pe covorul roșu, Trump îi ridicase în slăvi pe Emin și pe Aras Agalarov:

– Aceștia sunt cei mai puternici oameni din întreaga Rusie, cei mai bogați din Rusia.

Două zile mai târziu, Trump și-a exprimat pe Twitter dorința de a deveni „noul cel mai bun prieten al lui Putin”. Emin i-a răspuns repede: „Dl. @realDonaldTrump, orice om pe care-l întâlnești devine cel mai bun prieten al dumneavoastră – așa că sunt sigur că domnul Putin nu va fi o excepție la Moscova”.

Evenimentul de la Moscova reprezenta o mare oportunitate pentru Trump. Putea să dea lovitură în Rusia. Acum era partener cu un miliardar rus care avea legături cu alți oligarhi și favoriți ai lui Putin. (Trump începuse deja un controversat proiect în Baku, unde amenaja un hotel împreună cu fiul ministrului transporturilor al regimului corupt de acolo. Acest proiect avea să eșueze în scurt timp¹.)

„Pentru Trump, acest eveniment *Miss Universe* presupunea doar extinderea mărcii Trump Organization și postarea numelui său pe clădiri”, își amintea un asociat al Organizației Miss Universe.

Și cei care doreau să facă afaceri de amploare în Rusia – mai ales dacă era vorba de un american – puteau face asta numai cu voia lui Putin. „Noi toți știam că evenimentul a fost aprobat de Putin”, a

¹ Pentru afacerea lui Donald Trump în Baku, vezi „Donald Trump’s Worst Deal”, *The New Yorker*, 13 martie 2017.